

YTTRANDE

Datum
2021-10-26
Ert datum
2021-07-29

Dnr
STY 2021-523
Er referens
I2021/02074

Infrastrukturdepartementet
i.remissvar@regeringskansliet.se

Promemoria genomförandet av mobilitetspaketet

Tullverket har granskat promemorian mot bakgrund av myndighetens uppdrag och hur de föreslagna ändringarna i promemorian kan komma att påverka myndighetens verksamhet.

Sammanfattning

De tillfällen som tulltjänstemän kan genomföra vägkontroller avseende cabotagetrafik och utstationerade förare är i samband med Tullverkets kontroller med stöd av lagen (1998:506) om punktskattekontroll av transporter m.m. av alkoholvaror, tobaksvaror och energiprodukter som tulltjänstemännen genomför på bland annat vägar i landet.

Att genomföra kontroll avseende utstationering och cabotage vid tullkontroller enligt tullagstiftningen är mindre relevanta då dessa kontroller sker i samband med in- eller utresa vid Sveriges gränser.

Det kan vara svårt att vid en vägkontroll fastställa om föraren är anställd vid ett utländskt transportföretag eller egen företagare. En anställd förare ska vid utstationering medföra en kopia av utstationeringsdeklarationen, vilket inte gäller för en egen företagare.

Tullverkets ställningstagande

Tullverkets huvuduppgift är att förhindra att illegala varor förs in eller ut ur landet, samt att debitera avgifter vid införsel från tredje land. Vägkontroller avseende cabotagetransporter och den kontroll av dokumentation som nu tillkommer genom förevarande förslag kommer endast att kunna genomföras vid s.k. punktskattekontroller som även kan ske inom landet. Detta är en mindre del av Tullverkets arbete och kommer därför sannolikt inte få någon större påverkan på kontrollen av den illegala konkurrensen inom åkeribranschen.

Vid en vägkontroll ska en anställd förare som är utstationerad kunna visa handlingar¹ som styrker detta.

Begreppet inrikestransporter är inte uttömmande. Kanske det finns anledning till detta, men för Tullverkets del är det av vikt att transporten omfattas av de bestämmelser som finns då Tullverket har rätt att hindra fortsatt färd och debitera förskott på sanktionsavgift.

Vid en vägkontroll som utförs av Tullverket eller Polismyndigheten måste det vara tydligt vad som gäller om en utstationeringsdeklaration krävs, det vill säga anställd eller egen

¹ Kopia av den inlämnade utstationeringsdeklarationen, bevis om transporterna, och färdskrivardata.

företagare. För närvarande kan kontrollerande tjänstemän bara begära att se kopia av utstationeringsdeklarationen som föraren ska kunna visa upp. Det kan också vara svårt vid en vägkontroll att fastställa om föraren är anställd vid ett utländskt transportföretag eller egen företagare. Vid kontroll har myndigheterna inga befogenheter att kräva att föraren ska kunna bevisa om denne är anställd eller egen företagare. Det är inte heller osannolikt att förare kommer att ange att de är egenföretagare för att slippa kravet vad gäller utstationeringsbestämmelserna.

Om det inte går att fastställa om utstationeringsdeklaration m.m. behöver medföras vid vägkontrollen kan det föranleda att tjänstemännen vid vägkontrollen underlåter att hindra fortsatt färd eller att debitera förskott på sanktionsavgiften för att undvika senare anmälningar för felaktiga beslut.

Polismyndigheten och Tullverket föreslås bli behöriga myndigheter i IMI men det är i dagsläget inte fastslaget om myndigheterna därmed kommer att kunna kontrollera utstationeringsdeklarationer direkt i systemet eller om dessa enbart kan kontrolleras i den form de finns med i transportmedlet. Förslaget är bra då det enklare går att styrka om utstationeringsbestämmelserna är uppfyllda vid en vägkontroll.

Förslag till lag om ändring i lagen (1999:678) om utstationering av arbetstagare (avsnitt 1.1.)

I 5 b § anges inte tydligt vilka typer av transporter som avses. Det kan dock anses avse bland annat cabotagetransporter och kombitransporter i Sverige. I 44 d § anges att en utstationerad förare ska vid en vägkontroll kunna visa upp en kopia av den inlämnade utstationeringsdeklarationen, bevis om transportererna, och färdskrivardata för kontrolltjänstemän. I 44 f § anges att ett förskott på sanktionsavgift ska tas ut om en kopia av utstationeringsdeklarationen inte kan visas upp vid kontrolltillfället.

Om utstationeringen bara gäller för anställda och inte för egenföretagare kan det vid en vägkontroll inträffa att föraren säger sig vara egenföretagare. Kontrolltjänstemannen har inget stöd att kräva dokument som anger om föraren är en egenföretagare eller om denne är anställd av transportföretaget. Därmed blir det svårt att avgöra om kopia på utstationeringsdeklaration ska behöva uppvisas. Detta innebär att det kan uppstå tveksamheter om ett hindrande av fortsatt färd ska ske och att ett förskott på sanktionsavgift ska beslutas. Vid tveksamheter kan då en kontrolltjänsteman underlåta att hindra den fortsatta färden eller besluta om förskott på sanktionsavgift.

Förslag till förordning om utstationering av förare inom vägtransportsektorn (avsnitt 1.7)

I förordningen anges att Polismyndigheten och Tullverket ska utföra kontroller på väg av att skyldigheten i lagen om utstationering av arbetstagare att förare ska visa upp erforderlig dokumentation.

Vidare anges i samma förordning att kontrolltjänsteman är en polisman, bilinspektör eller tulltjänsteman. De bevis som avses där ska gälla alla transporter som har betydelse för bedömningen av om en förare ska anses vara utstationerad eller inte.

I förordningen anges att om det vid vägkontroll inte visas upp en korrekt kopia av den inlämnade utstationeringsdeklarationen och bevis om transporter kan en sanktionsavgift debiteras. Förskott på sanktionsavgiften kan beslutas av en tulltjänsteman. Om förskott på sanktionsavgiften inte betalas kan hindrande av fortsatt färd ske med stöd lagen (2014:1437) om åtgärder vid hindrande av fortsatt färd. Om kontrolltjänsteman ska besluta om förskott på sanktionsavgiften måste det stå helt klart att föraren är anställd hos transportföretaget och därmed ska ha en utstationeringsdeklaration men som inte kan visas upp.

Förslag till förordning om ändring i förordningen (1998:786) om internationella vägtransporter inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet (EES) (avsnitt 1.8)

I förslaget till förordningen ska Polismyndigheten och Tullverket senast den 15 februari varje år förse Transportstyrelsen med de uppgifter om vägkontroller som myndigheterna har utfört och som Transportstyrelsen behöver för att fullgöra sina skyldigheter enligt samma förordning. Syftet med detta krav på uppgiftslämning torde vara för att underlätta för Transportstyrelsen att sammanställa antalet utförda vägkontroller. Tullverket vill förtydliga att myndighetens vägkontroller inte kan jämföras med Polismyndighetens vägkontroller, då Tullverkets vägkontroller endast sker i samband med punktskattekontroller. Att genomföra vägkontroller vid gränspassage ger inget resultat eftersom utstationering eller cabotaget transporter inte föreligger.

I promemorian har tulltjänsteman tagits bort som behörig kontrollant i 3 § som förslaget i SOU 2021:31 om Kontroller på väg hade infört. Innebörden blir att tulltjänstemännen inte har befogenhet att kontrollera erforderliga dokument när det gäller persontrafiken enligt EU-förordningen 1073/2009.

Tullverket får behörighet enligt 3 a § i förordningen genom att vara behörig kontrollant att besluta om förskott på sanktionsavgift om gemenskapstillstånd och i förekommande fall, förartillstånd saknas vid godstransporter, samt besluta om hindrande av fortsatt färd om förskottet på sanktionsavgiften inte betalas.

Ärendets handläggning

I detta ärende har generaltulldirektören Charlotte Svensson beslutat. Föredragande har varit sakkunnige Jonas Karlsson. I den slutliga handläggningen har även överdirektören Fredrik Holmberg och avdelningschefen Karin Erlingsson deltagit.

TULLVERKET

Charlotte Svensson

Kopia till:

Finansdepartementet
Verksledningsstaben
Kommunikationsavdelningen